

BOTANISKA NOTISER.

Lund.

December.

1842.

30. *Dispositio Muscorum in Scandinavia hucusque cognitorum. Conscriptit Joh. Ångström. Upsaliæ. Hörlin. 1842.*
33 paag. 12:o h.

I det korta förordet yttrar Förf. att han ämnar utgifva en synopsis öfver skandinaviska mossorna, hvartill han af skandinavien's Bryologer önskade vinna understöd och bidrag; och det är hufvudsakligen med hänseende härtill, som han utgifvit närvarande litilla arbete, i hvilket meddelas en systematisk uppställning af alla de släkten, arter och varieteter af egentliga mossor och *Hepaticæ*, hvilka, så vidt Förf. kunnat erfara, äro anmärkta i Sverge, Norge och Danmark. Synonymer äro anförda, äfvensom med särskilda bokstäfver betecknad om de äro allmänna eller sällsynta, hvilka som tillhöra fjälltrakter, äfvensom i hvilket eller hvilka bland de tre rikena de mossor förekomma, som ej för alla äro gemensamma; slutligen har Förf. äfven utmärkt de arter och varieteter, hvaraf han ej sett exemplar.

Släggtena fördelas i 3 familjer: *Bryaceæ*, *Sphagnaceæ* och *Hepaticæ*; hvarje bland dessa i Tribus, hvilka åter sönderfalla i subtribus. Inom de större släggterna äro underafdelningar upptagna. Men inga karakterer äro anförda, hvarken för dessa särskilda afdelningar eller för släkten och arter. — Bland *Hepaticæ* äro de i sednare tider upställda genera antagna.

Jemte det att detta arbete lemnar en lätt öfversigt af de inom Skandinavien hitintills anmärkta mossor, är det isynnerhet för en hvar, som vill ordna sin moss-samling, till särdeles gagn; och som upmärksamheten under de sednare åren börjat af flera inom vårt fädernesland fästas vid mossornas studium, tyckes detta arbete för mången böra vara kärkommet.

31. *Bryologia europæa seu genera Muscorum europæorum monographice illustrata Auctoribus Bruch et W. P. Schimper. Fascicul. 13—15 c. tabulis 30. Stuttgart. Schweizerbart. 1842. 40 pag. et 30 tab. 4:o.*

För en hvar, som intresserar sig för mossornas studium, måste det vara kärkomett att detta förträffliga arbete så utan afbrott fortsattes. — Närvarande trenne fasciklar, som utgöra början af *Trichostomeæ*, innefatta slägtet *Barbula* (deri inbegripne *Tortula* och *Syntrichia*) med 32 arter, hvilka alla beskrivas och äro afbildade. Dessa indelas i följande sektioner och underafdelningar: *Sect. I. Peristomium sinistrorsum contortum*. 1: foliorum costa massa filamentosa obtecta: *A*: laticostata rigida (gruppen *Aloideæ*): *B*: angusticostata tenera (gruppen *Chloronotæ*); 2: foliorum costa nuda et teres: *A*: folia angusta (grupperna *Unguiculatæ*, *Tortuosæ*, *Convolutæ*); *B*: folia lata: (grupp. *Cuneifoliæ*, *Subulatæ*, *Rurales*). *Sect. II. Peristomium dextrorsum contortum* (gruppen *Anomalæ* med en enda art). — Ref. vill i fråga om de särskilda arterna meddela följande: Gruppen *Aloideæ* uptager 4 arter, hvilka sinsimellan äro mycket lika och ömsom kallats *Barb. l. Tort. rigida*. Dessa arter karakteriseras sålunda: *B. rigida* Schultz: dioica humilis; fol. oblongis, obtusis margine membranaceo inflexis; capsula elliptico-oblonga *recta*, annulo revolubili; operculo oblique & longe rostrato, basi crenulato; calyptra capsulam dimidiam obtegente; peristomio longiusculo, spiras complures efficiente. (*Tort. enervis Hook & Tayl.*) — *B. ambigua* Br. & Sch.: dioica, brevicaulis; foliis patulis, ligulato-lanceolatis obtusis apice subincurvis; caps. cylindrica erecta, annulo simplici subpersistente instructa; operculo breviori elongato-conico, margine integro; calyptra brevi, solum operculum obtegente; peristomio brevi semel contorto. (*B. rigida Hedw., Brid.*) — Finnes äfven i Skandinavien. — *B. aloides* Br. & Sch.: brevicaulis; fol. patulis lineali-lanceolatis rigidis late costatis; caps. cylindrica obliqua, annulo lato fragmentose demum secedente instructa; operculo oblique rostrato, quo calyptra vix longior; peristomii dentibus humidis gyrum unicum sistentibus, siccis divaricatis. (*Tort.*

rigida Hook. & Tayl.) — *B. brevirostris* Hook. & Grew. hermaphrodita, caespitulosa; fol. ovato-circularibus late oblongis valde concavis, in gemmam ovatam 6—9-phyllam congestis; caps. oblonga erecta, operculo triplo brevior, annulo latiusculo revolubili. — Vexer vid Upsala.

Till *Barb. unguiculata* Hedw. hänföras såsom varieteter: *B. cuspidata* Schultz, *Tort. mucronulata* Sw., Sm., *Barb. apiculata* Hedw., *Barb. microcarpa*, *B. obtusifolia* et *B. fastigiata* Schultz. — Till *B. fallax* hänföras likaledes såsom varieteter: *B. brevicaulis* Schwægr., *B. brevifolia* Brid. — *B. lævipila* och *B. latifolia* upptagas såsom egna arter, åtskiljda både sinsemellan och från *B. ruralis*, till hvilken sistnämnda *Syntrichia intermedia* Brid. hänföres såsom varietet. — Några nya arter äro upställda hufvudsakligen från sydliga Europa.

32. *Naturgetreue Abbildungen der vorzüglichsten essbaren, giftigen und verdächtigen Pilze, &c. von C. A. F. Harzer. Dresden. Pietsch et Co. 1842. 2—4 Häft.; tab. 6—20; pag. 9—32. 4:o h.*

På ett föregående ställe i dessa blad (under n:o 14 sid. 34) har Ref omnämmt det första häftet af detta vackra arbete, hvaraf trenne häften sedermera utkommit, om hvilka detsamma gällor, som yttrades rörande det första. Ref anser därför öfverflödigt att derom orda något ytterligare, utan vill allenast redogöra för de svampar, hvilka i dessa häften äro aftecknade.

Häftet 2 innehåller: tab. 6: *Boletus luteus* L.; tab. 7 *Clavaria ericetorum* Pers. och *Cl. flava* Pers.; tab. 8 *Agaricus melleus* Vahl Fl. Dan.; tab. 9 *Agaricus campestris* L.; tab. 10 *Ag. deliciosus* L. — Häftet 3: tab. 11. *Ag. torminosus* Schæff.; tab. 12 *Ag. Prunulus* Pers.; tab. 13 *Boletus artemidorus* Lenz; tab. 14 *Agaricus vaginatus* Bull.; tab. 15 *Boletus variegatus* Sw. — Häftet 4: tab. 16 *Agaricus violaceus* Lin.; tab. 17 *Ag. psittacinus* Schæff. och *Ag. Oreades* Bull.; tab. 18 *Cantharellus cibarius* Fr.; tab. 19 *Agaricus fuliginosus* Pers.; tab. 20 *Ag. squarrosus* Pers. — I texten lemnas fortsättning af den i för-

sta häftet afbrutna beskrifningen på de der aftecknade arter; bland de i närvarande häften afbildade beskrivas till och med *Bol. variegatus*; vid de mest brukliga arter meddelas anvisning på tillredelse och förvaringssätt.

33. *Flora von Deutschland herausgegeben von D. F. L. von Schlechtendahl und Dr E. Schenk. 1—3 Band. Jena. Mauke. 1841—42. liten 8:o*

Hjelpmedeln till inhämtande af kännedom om vexterna hafva under sednare årtionderna i en ojemnförlig grad förökats, och bland sådana intaga planchverk en ingalunda underordnad plats, så snart vexterna troget deri framställas och analytiska figurer öfver de finare delarne derjemte äro bifogade. Man ser ock det ena arbetet af detta slag upstå efter det andra och man förvånas öfver att de alla kunna finna afsättning. Det är längesedan Sturm började utgifva sitt sedermera alltjemnt fortsatta planchverk öfver Tysklands vexter; ehuru goda en del af figurerna deri än äro, kan man dock med skäl mot dem anmärka, dels att de framställa vexterna i alltför liten skala, dels ock att analytiska figurer för det mesta deri saknas. Detta lärertroligen varit den orsak, som föranledt Prof. Schlechtendahl att påbörja det verk, hvars titel här ofvanför är anford. Det är i det hela affattadt efter samma plan som Sturms nyssnämnda flora; det utkommer häftevis med 10 kolorerade plancher i hvarje häfte, beledsagade hvardera af ett blad tysk text, hvari meddelas vextens klass och ordning i sexual-, och familj i naturliga systemet, slägt- och art-diagnos, artens förändringar, dess vextställe och blomningstid, utförlig beskrifning, hvarefter följa anmärkningar, underrättelse om artens gagn eller skada, samt förklaring öfver namnet och slutligen förklaring öfver figuren. Detta arbete har dock i det hånseendet företråde framför Sturms, att dels formatet är något, ehuru icke mycket, större och vexten eller dess delar framställas i naturlig storlek, dels ock, hvilket måste anses som en hufvudsak, de viktigare och finare delarne, t. ex. fruktifikationsdelarne, fröet, o. s. v. äro särskildt

afbildade i förstorad skala, hvarvid fröets inre struktur vanligen äfven är framställd. Figurerna äro i allmänhet goda och koloreringen oftast väl träffad. — Hvad anordningen angår, lemnas plancherorna icke i någon slags systematisk följd, men öfverst på hvardera äro dels med numror utmärkta den klass och ordning, dit vexten hörer enligt Linneanska systemet, dels ock den familj och underafdelning utsatte der arten har sin plats enligt naturliga metoden; hvarje häfte är inbundet i omslag, på hvars yttre sida lemnas en förteckning på de i häftet afbildade vexter, hvarjemte dessutom vid slutet af hvarje band, som utgöres af 12 häften, meddelas fyrfaldigt register, hvaraf i det första de i bandet afbildade vexter äro ordnade efter naturliga metoden, i det andra efter sexualsystemet, i det tredje i alfabetisk ordning med hänseende till de latinska namnen och i det fjerde i samma ordning efter tyska namnen, och är i dessa 3:ne sista register anvisning lemnad på det häfte, i hvilket figuren och beskrifningen förekommer, så att allt är gjordt för att underlätta eftersökandet och begagnandet. I första bandet lemnas i en inledning öfversigt dels af Linneanska sexualsystemet, dels af naturliga metoden. Här antagas följande 9 klasser: 1. *Mycoidæ*, 2. *Bryoideæ*, 3. *Pteroidæ*; 4. *Tritææ* (= monocotyledoneæ), 5. *Monoperigoneæ*, 6. *Calycoroneæ*, 7. *Torocoroneæ*, 8. *Calycopetalæ*, 9. *Toropetalæ*, under hvardera af hvilka uptagas särskilda grupper, som åter hvardera innefattar särskilda familjer, hvilka upräknas utan att likväl karakteriseras.

34. *Icones Floræ Germanicæ &c., Auctore Ludov. Reichenbach. Lips. Hofmeister. 1842. Centur. VI Decad. 1—4. Pag. 39—48. Tab. CCXXXI—CCLXX. 4:o.*

Delta arbete är, liksom det nyss refererade, ämnadt att meddela afbildningar af de arter, som förekomma inom Tyska florans gebit, hvilket dock här tages i en så ovanligt vidsträckt mening, att det sammanfaller med mellersta Europa. I fråga om planen skiljer sig det Reichenbachska arbetet från såväl Sturms som Schlechtendals i det hänseende, att de afbil-

dade vexterna i det förstnämnda lemnas familjvis, då i de båda sednare ingen slags ordning i allmänhet är akttagen, ehuru arterna inom några större släkten i Sturms flora äro i en följd framställda. Hvad det artistiska angår, eger Reichenbachs Iconographi ett bestämt företräde; formatd är äfven större, så att vexterna med mera lätthet kunna antingen helt och hållet eller ock åtminstone till sina delar framställas i naturlig storlek. I det föregående (se under n:o 10 sid. 26) hafvi de förut utkomna centurierna i korthet blifvit refererade, och hvad som dert yttrats om detta arbete, gäller äfven om de nu frågavarande dekaderne af 6:e centurien. Här fortsättas *Caryophyllæa*, af hvilka meddelas figurer öfver de återstående arterna af *Cerastium*, *Malachium*, *Drypis*, *Banffya*, *Gypsophila*, *Saponaria* L. (*Bootia* Neck., *Smegmathamnium* Fenzl, *Proteina* Ser.), *Vaccaria*, *Fiedleria* Reich., *Vetezia*, *Tunica*, *Kohlrauschia* Kunth, *Dianthus*, *Silene* (afdelningarne *Heliosperma*, *Nanosilene* och *Pumilio*).

Ref. vill här allenast uptaga följande: Af *Cerast. latifolium* L. afbildas både hufvudformen och var. *glaciale* (C. glac. Gaud.) och *lanceolatum*; den förstnämnde bland dessa varieteter har Ref. funnit på Dovrefjeld i Norge jemte hufvudformen. — *C. pedunculatum* Gaud. framställes äfven här såsom egen art, äfvenså *C. lanatum* Lam., hvaremot *C. glabratum* Hartm. (ej funnen i Tyskland) framställes såsom varietet af *C. alpinum*. Från denna art är äfven *C. carinthiacum* Vest (*C. ovatum* Hoppe) skiljdt som eget species, hvarvid i texten anmärkes: "A præcedente (*Cerast. alpino*) differt ramis foliosis elongatis nec rosulatis, foliis glabris, caule multifloro, pedunculis puberulis demum reflexis, sepalis obtusioribus margine omni scarioso, capsulis brevioribus." — *Gypsophila muralis* L. och *G. serotina* Hayne betraktas som skiljda: Om dessa yttras att de vexta tillsammans och på samma tid samt redan på långt håll lätt kunna åtskiljas från hvarandra. »*G. serotina* semper viridis est & semina habet majora; *G. muralis* colore obscuro sordide violaceo tineta, semina præbet dimidio minora." — *G. illyrica* Sm. hänföres till ett nytt släkte *Fiedleria*, som får följande karak-

ter: "Calyx ebracteatus tubuloso-campanulatus 5-dentatus herbaceo-nervosus. Petala 5 longe unguiculata nuda, lamina oblonga rotunda. Styli 2. Stam. 10 homodynama. Caps. 4-dentata. — A *Diantho*, *Kohlruschia* & *Tunica* differt calyce nudo, a *Gypsophila* calyce arcte adpresso, lamina oblonga rotundata staminibus homodynamis." — *Dianthus speciosus* Reichb. (D. superbus β . Reich. Fl. exc.) erhåller följande diagnos: "foliis turionum linearibus, flore solitario l. subramosus ramis unifloris, squamis calycinis ovalis acuminatis adpressis, calyce cylindrico oblongo subattenuato, petalorum laminis profunde laciniatis, fauce atomariis, barbularis. — A *D. superbo* jam foliis turionum linearibus nec lanceolatis differt, flos plus duplo major, odoratissimus." — *Dianthus glaucus* L. betraktas som varietet eller umderart af *D. deltoides* L.

35. *Flora Rossica &c. Auctore C. F. a Ledebour. Stuttgart, Schweizerbart. 1842. Voluminis 1:mi Fasciculus 2:us. Pag. 6—16, 241—480, 8:o.*

Det är en sann tillfredsställelse att se detta intressanta och viktiga arbete oafbrutet och med skyndsamhet fortsättas. Vid refererandet af första häftet (under n:o 11 sid. 29) har Ref. angifvit den plan, som vid utarbetandet och anordnandet af denna flora följts, hvilken plan äfven i närvarande häfte oförändrad iakttagits. I "conspectus generum & specierum" fortsättes upräknandet af slægter och arter. I sjelfva floran fortsättes i detta häfte *Cistineæ* (10 arter), hvarefter framställas *Violarieæ* med 39 arter alla hörande till släktet *Viola*; *Droseraceæ* med släktena *Drosera* 3 arter, *Aldrovanda* 1 art, *Parnassia* 5 arter, således tillssamman 9 arter; *Frankeniaceæ* med 3 arter alla hörande till släktet *Frankenia*; *Polygaleæ* med 8 arter af släktet *Polygala*; *Sileneæ* med följande släkten: *Velexia* 1 art, *Dianthus* 35 arter, *Gypsophila* 21 arter, *Saponaria* 6, *Vaccaria* 1, *Silene* 63, *Melandryum* 6, *Viscaria* 3, *Lychnis* 6, *Githago* 1, *Cucubalus* 1, *Acanthophyllum* 3, således tillhopa 147 arter; *Alsineæ* (hvilken familj, äfvensom släktet *Gypsophila* i

den föregående, är bearbetad af Fenzl med *Sagina* 5, *Buffonia* 1, *Queria* 1, *Alsine* 21, *Honkenja* 1, *Lepyrocyclis* 2, *Merckia* 1, *Arenaria* 19, *Moehringia* 4, *Krascheninmukovia* 1, *Holosteum* 5, *Stellaria* 27, *Cerastium* 35, *Malachium* 1, tillhopa 124 arter; *Elatineæ* med *Elatine* 3 arter; *Linneæ* med *Linum* 18 och *Radiola* 1, tillhopa 19 arter; *Malvaceæ* med *Malope* 1, *Lavatera* 2, *Althæa* 6, *Melva* 14, *Kostelietzkya* 1, *Hibiscus* 2, *Gossypium* 1, *Abutilon* 1, tillsammans 228 arter; *Tiliaceæ* med *Tilia* 6 arter; *Hypericineæ* med *Androsæmum* 1, *Hypericum* 22, *Elodea* 1 art, tillhopa 24 arter; *Acerineæ* med 8 arter tillhörande släktet *Acer*; *Hippocastaneæ* med 1 *Aesculus*; *Ampellideæ* med *Vitis* 1 art; *Geraniaceæ* med *Geranium* 37 och *Rhodium* 16 arter tillsammans 53 arter.

I fråga om det speciella torde följande här böra anmärkas: *Helianthemum obscurum* och *grandiflorum* DC. betraktas som varieteter af *H. vulgare*. — *Viola epipsila* Led. växer i Kemi lappmark, Liffand, Orenburg, kring Baikal och Ochotzk; *V. umbrosa* Fr. är endast funnen omkring Petersburg. *V. collina* Bess. förekommer i Kurland, Lithauen, o. s. v. — *V. elatior* Fr. uppgifves från Kola, Norra Finland, Liffand, Volhymien och hela Siberien. — *Dianthus arenarius* L. synes vara allmän i vstra Ryssland ända från Nordliga Finland till Warschaw och Moskau; huruvida den förekommer i trakten af Baikal är tvifvelaktigt. *Gypsophila serotina* betraktas blott såsom en förändring af *G. muralis*. — *Silene maritima* uppgifves från stränderna af Finland. *Silene viscosa* Pers. är allmän i inre Ryssland och Altaï; *S. rupestris* förekommer deremot alliemast i Lappland, Finland och Norra Ural. — *Lychuis apetala* L. föres till *Melandryum*. — Till *Sagina* hänföres: *S. apetala*; *S. procumbens*; *S. intermedia* Fenzl mspt (annua ?), cæspitans glaberrima, cauliculis subsimplicibus haud radicantibus II—2-floris; foliis carnosis lineari-subulatis acutis muticis l. mucronulatis; floribus omnibus l. plurimis 4meris (paucissimis 5meris immixtis); calycis laciniis latissime ovalibus l. subrotundis; petalis ovalibus ellipticisve calyce subbrevioribus; staminibus 8 l. saltem 4 pluribus. — In terra Tschuktschorum); *S. Linnæi* Presl

(*Spergularia saginoides* L.) *S. nodosa* Fenzl (Sp. *nodosa* L.). — Till *Alsine verna* Bartl hänföres såsom varieteter *Arenaria hirta* Fl. Dan. och *Alsne rubella* Wahlenb. — Till *Alsine biflora* Wahlenb. hänföres *Aren. occulta* DC., *Ar. arctica* Ledeb., *Ar. sajanensis* Di. — Till slägtet *Moehringia* hänföres *Aren. ilasteriflora* L., ävensom *Ar. macrophylla* Hook. Fl. bor. amer. — *Stell. alpestris* Hartm. Fr. framställes under namn af *St. borealis* Bigel., dit äfven *St. calycantha* & *St. brachypetalata* Bonag., *St. lanceolata* Torr., *Spergulastrum lanceolatum* Mich., *Micropetalum inc.* Pers., *St. mollis* Wirzén Casan. hänföres såsom synonymier eller förändringar. *St. borealis* β . Hook. bor. amer. refereras däremot till *St. crassifolia* Ehrh. — *St. longifolia* Mühl. & F. (St. *Friesiana* DC.) anses vara en och samma art. — *Cerastium glutinosum* Fr. föres såsom var. *herbaceo-libracteata* till *C. semidecandrum*. — *Cer. lanatum* Lam. förenas med *C. alpinum* L., men *C. alp.* Hook. bor. amer. anses åtminstone för en del tillhöra *C. vulgatum*. — Icke få nya arter förrekomma i detta häfte, men för hvilka det torde vara öfverflödigt att här särskildt redogöra.

36. *Repertorium Botanices Systematicæ. Auctore Guil. Ger. Walpers. Tom. 1. Fasc. 1—3. Lipsiæ. Hofmeister. 1842. 8:o. Pag. 1—576.*

Få vetenskaper hafva proportionsvis under de sednare åren riktats med nya upptäckter i samma grad som Botaniken; dels hafva resande från snart sagdt alla trakter af jordklotet sammanbraggt en massa af vexter, hvaribland alltid varit en betydlig mängd, hvilka betraktats som förut okända arter och släkten och såsom sådana beskrifvits; dels har man också genom att egna en större och noggrannare upmärksamhet åt de vexter, som förekomma till och med i de bäst undersökta trakter, kommit rörande dem till nya åsigtter, i det att än sådana former, som ditintills hänförts till en och samma art, ansetts förtjenta af att betraktas såsom sinsimellan skiljda arter, än deremot andra, hvilka förut ansetts som åtskiljda, blifvit förenade till en art.

Häraf har blifvit en följd, att äfven de sednast utkomna allmänna arbeten öfver vextrikets alster snart nog kommit att blifva ofullständiga och otillfredsställane; och som de förändringar och förökningar vextkännedom genom det alldrig hvilande forskningsbegäret vunnit, äro spridda i en mänggd större eller mindre arbeten och uppsatser, harkunskapen om desamma blifvit otillgänglig för de fleste Botanistr. Man är dertföreskyldig största tack till Hr Walpers, som företagit sig att på ett ställe samla och systematiskt ordnade utgifva alla dylika tillägg, som skett efter publicerandet af *De Candolles Prodromus systematis naturalis* och *Endlichers Genera plantarum*. — Detta arbete, hvaraf trenne häften kommit ut tillhanda, är såälledes att betrakta såsom ett supplement till nyssnämnda båda verk. Det är ordnad efter naturliga metoden, och familjerna följja efter hvarandra i samma ordning som i DeCandolles prodromus; inom familjerna äro deremot släktena anordnade efter Endlichers genera, och framför enhvar af dessa är de ordningsnummer utsatt, som släktet i sistnämnde arbete har.

De nu ifrågavarande häften sträcka sig till afdelningen *Lo-teæ* bland *Papilionaceæ*; diagnoser på sidana arter, som antingen icke förekomma i DeCandolles prodromus, eller också sedan dess utgifvande blifvit på ett afvikande sätt begränsade, meddelas jemte anvisning på det arbete, der dessa arter äro upställda samt på deras hemland; vid åtskilliga äldre arter äro de under sednare åren promulgerade figurer citerade, hvilka vanligen upräknas vid slutet af hvarje släkte, äfvensom der särskildt äro anförda de i *Reichenbachs icones floræ germanicæ et helveticæ* lemnade figurer. — Under de större släktena äro arterna sinsimellan ordnade efter de verldsdelar, hvari de förekomma, och hvarje sådan sektion är vidare delad i flera mindre. Har något släkte eller familj under sednare åren blifvit föremål för en monografisk behandling, så äro den deri gjorda upställningen och meddelade diagnoser här aftryckta med ständig hänvisning till sjelfva monografien. Det är med hänseende härtill, som så väl *Alsineæ* som släktet *Saponaria* bland *Sileneæ* blifvit förbigångna på de ställen, der de bordt intaga sin plats, emär man

oförtöfvadt har att öfver dessa vänta monografiska arbeten af Fenzl, hvilka derefter komma att lemnas såsom supplement till närvarande arbete.

Deetta arbete, som icke gör anspråk på att vara annat än en noggrann och så vitt som möjligt fullständig kompilation ur de arbeten, som under sednare åren utkommit och alltjemnt utkomma, fyller en högst kanbar brist inom botaniska literaturen och sätter ehvar i tillfälle att förskaffa sig kännedom om de nya upptäckter och bearbetningar, som förete sig inom den deskriptiva botanikens gebit; en fördel, som ökas ännu mera deraf, att Förf. ämnar framdeles, när behofvet påkallar, utgifva supplementer, hvarigenom detta arbete kommer att utgöra liksom en fortgående kommentarie till De Candolles och Endlicheers hufvudverk. — Det yttre är med hänseende till så väl papper som tryck, utmärkt vackert, så att Ref. icke kan annat än i alla afseenden loforda arbetet.

-
37. *Beiträge zur Botanik. Eine Sammlung monographischer Abhandlungen über besonders schwierige Gewächs-Gattungen der Flora Deutschlands, von Dr Fr. W. Wallroth. Erster Band. Erstes Heft mit 2 kolorirten Kupfertafeln. Leipzig, Hofmeister. 1842. VI, 123 sid. och 2 pl. stor 8:o.*

EBland dem, som arbetat mycket för en kritisk kännedom af Tyskländs växter, intager Wallroth ett utmärkt rum, och det är förrnämligast uti dess *Annus Botanicus* (1815) och *Schedula critica* (1822), som han i detta hänseende lemnat högst viktiga bidrag i fråga om de fanerogama växterna, under det han sedermera i *Flora cryptogamica germaniae* (1831—33) och *Flechtenkunde* (1824—27) bearbetat de kryptogama växterna. Nu haafva likväl flera år förgått, utan att man från hans hand erhållit annat än en eller annan mindre upsats, hvaribland åtskilligt af reent polemisk syftning. Det var således en glädjande företeelse aatt af det arbete, som utgör föremål för närvarande anmälan, finna det han icke öfvergifvit den bana han fordome med

så mycken framgång beträdde. — I förordet yttrar han, att de i detta arbete innehållna afhandlingar äro att anse såsom basis för den *Flora germanica*, hvartill han under en lång följd af år samlat materialier; huruvida han hinner fullända oem sådan är svårt att afgöra; men det är att hoppas, att den botaniska allmänheten må få emottaga många afhandlingar af den syftning, som de i närvarande arbete innehållna. — Liksom i sina föregående arbeten utgår Förf. äfven i det nu i fråga varande från en historisk grund, och hvarje särskild uppsats börjar med en historisk framställning öfver släktets eller artens öden, hvarefter följa kritiska och diagnostiska anmärkningar. Vid hvarje art har han med sorgfällighet uppsökt synonymer äfven hos de äldste författarne och härvid använt mycken kritik. — Som Ref. rædjan i Nr II af Botaniska Notiser redogjort för det speciela innehållet af de i detta häfte förekommande fem afhandlingar, bland hvilka monografien öfver släktet *Agrimonia* uplager hälften af hela häftet, anser han öfverflödigt att här vidare uppehålla sig dervid. — Af de bifogade plancherna hörer den första hel och hållet till *Agrimonia*, hvaremot den andra afser 2, 3 och 5 afhandlingarne.

38. *Catalogus horti botanici Vindobonensis. Disposuit Stephanus Endlicher. Tomus 1. Vindobonæ. Gerold. 1842.*
IV, 492 pag. 12:o.

De rikedomar, hvilka innehållas i botaniska trädgården i Wien, äro här upräknade och anordnade efter den naturliga metoden, sådan denna är utförd i samme Författares *Genera Plantarum*. I närvarande del, som innefattar till och med *Gentianæ*, upräknas 3543 arter, utan att några karakterer meddelas hvarken för släkten eller arter, utan hänvisas man i fråga om de förra till nyssnämnda *Genera plantarum* och vid de sednare till det arbete, der arten först är framställd, hvarjemte några få andra citater anföras, hufvudsakligen afseende figurer öfver vexten. Vid hvarje art upgifvas vidare dess hemland samt varaktighet, men huruvida den odlas på fritt land eller icke,

är ej ammärkt. Vid en eller annan ny art äro annärkningar eller korta beskrifningar bifogade. — Papper och tryck äro vackra.

39. *Lehrbuch der Botanik von Dr G. W. Bischoff* 1—3 Th. Stuttgart. Schweizerbart. 1834—1840 (1842). 8:o. 1:r Band 479 sid.; 2:e Bandes 1:r Th. LXX et 548, 2:r Th. 839; 3:r Band 1—2 Th. 1296 sid.

Flere naturforskare hade förenat sig att utarbete en »*Naturgeschichte der drei Reiche zur allgemeinen Belehrung*», och den botaniska delen, hvilken Prof. Bischoff sig åtagit, är nu fulländadt utgifven under den särskilda titel, som här ofvan är anförd. Detta voluminösa verk sönderfaller i 3 Band, af hvilka de 2 första afhandla den allmänna samt den tredje och sista den speciela Botaniken. De särskilda delarne innehålla följande hufvudämnen: första bandet: organografi; andra bandets första afdelning: fytotomi, vextkemi, vextfysiologi; andra afdelningen: vextpatologi, vextgeografi, vexternas historia, systemlära, fytografi och Botanikens historia; tredje bandet framställer de särskilda vextfamiljerna, hvilka diagnostiseras och beskrivas, äfvensom de förnämsta släktena (med särskildt hänseende till tyska floram), hvarvid i allmänhet en art uptages och vidlyftigt beskrives under hvarje slägte och i kortare anmärkningar redogöres för någon eller några andra arter. — Det skulle leda till alltför stor vidlyftighet att här närmare redogöra för det sätt, hvarpå de särskildta ämnena behandlats, och det torde vara nog att nämna att de med temlig utförlighet äro framställda och de nyaste äsägterna behörigen afsedda. — I Botanikens historia är denna vetenskaps utveckling inom hvarje land särskilt afhandlad, och de hufvudsakligaste bearbetarne samt deras arbeten anförde; väl finner man här några länders botaniska literatur noggrannare utförd än andras, äfvensom stundom i och för sig ganska obetydliga afhandlingar blifvit uptagna, och deremot mången vigtigare uteglömd; men sådant kan svårigen undvikas i ett arbete af detta slag; de upgifter, som blifvit lemnade, äro såvidt Ref. funnit tillförlitliga. — Vid framställningen af den speciela

botaniker har Bartlings anordning af de naturliga familjerna lagts till ofwudsaklig grund. Hvertill de gagnar, att här under hvarje uptaget slägte vidlyftigt beskrifva en art, är svårt att inse; det tyckes kunnat vara nog att karakterisera de förnämsta eller vigtigare släktena (eller ock alla tyska eller målhända bättre alla europeiska och blott de vigtigase bland öfriga) och vid hvardera af dessa anföra antalet af dithörande arter och deras hemland i allmänhet.

Med arbetet följer ett häfte placher till uplysande af det organografiska och fytotomiska; derjemte hänvises läsaren alltjemnt tillsamme Författares *Handbuch der Terminologi und Systemkunde*. — Vid slutet af hvarje särskildt hufvudämne bifogas en översigt af dithörande literatur. — Anordningen af det hela, särdeles i fråga om allmänna botaniken, tyckes vara fullkomligt ädamålsenlig och arbetet är såsom en handbok ganska god; den del, som affhandlar speciela Botaniken, hade utan afsaknad kunnat vara hälften eller två tredjedelar mindre voluminös.

40. *Pflanzen-Teratologie. Lehre von dem regelwidrigen Wachsen und Bilden der Pflanzen von A. Moquin-Tandon. Aus dem Französischen, mit Zusätzen von Dr J. C. Schauer. Berlin, Haude et Spener. 1842. XII och 399 sid. 8:o.*

Bland den mängd intressanta fenomen, hvilka inom vextverlden förete sig, hafva de ganska ofta och under många former förekommande missbildningarne hitintills, mera än tillbörligt varit, blifvit väl icke alldeles förbisädda, dock icke med upmärksamhet följda och på ett vetenskapligt sätt ordnade och framställda. Visserligen hafva ända från äldre tider en betydlig mängd dylika blifvit af botanister observerade och anmärkta, men underrättelserna derom äro strödda i en mängd större och mindre skrifter; och de äro ofta mera framställda såsom kuriositeter, än såsom föremål för en vetenskaplig granskning och undersökning. Det är först i sednare tider, som en större upmärksamhet eguats åt dessa, liksom åt mångfaldiga andra företeelser

i vextlifvet, och som man försökt att ordna dem samt utfinna de lagar, hwarefter de rätta sig. Ty äfven det abnormalt är inskränkt inom vissa gränser och underordnadt vissa lagar; och icke så sällan sättes man först genom dylika missbildningar och abnormaliteter i tillfälle att med full klarhet inse och upfata de lagar, hvilka ligga till grund för sjelfva det normala. Så t. ex. hafva missbildningar af irreguliera blommor i hufvudsaklig grad bidragit att sprida ljus öfver den reguliera typ, som ligger till grund för deras bildning och till hvilken de svårligen kunnat återföras, om icke sådana missbildningar liksom utpekade vägen. Det var ett behof för vetenskapen på dess närvarande ståndpunkt, att alla förekommande och anmärkta abnormaliteter samlades och ordnades under vissa hufvudklasser. Detta behof har blifvit uppfyllt genom nu ifrågavarande arbete, som notsvarar den af Meyer författade och af Nees von Esenbeck utgifna, förut i dessa blad anmälda, vextpatologi, och hvartill det äfven kan betraktas som andra delen. — Ref. vill här i korthet angifva innehållet.

I första afdelningen, som innefattar en inledning till hela arbetet, fastställles först begreppet vext, såsom bestående af den centrala axeln (rot, stjolk eller stam och grenar) och de på dess sidor varande (periferiska) bihang (blad i alla deras former), hvilka stå i spiraler kring axeln; vidare framställes vexten såsom ett aggregat af individer, hvilka utgöras af knopparne; derefter omordas den symmetri, som visar sig inom vextverlden, samt om vext-abnormaliteterna eller afvikelserna i bildningen i allmänhet, hvilka slutligen indelas i tvenne hufvudklasser: förändringar och missbildningar. — Andra afdelningen sysslosätter sig med förändringarne, hvilka karakteriseras såsom enkla anomalier af mindre betydelse, som hvarken vanställa eller förorsaka något störande af funktionerna. De sträcka sig vanligen till hela vexten, såväl axelbildningen som de periferiska organerna, och äro endast sällan inskränkta till någon enskild del; äfvensom de sällan äro medfödda, utan upkomma först under fortvexten. Dessa hänföras under fyra hufvudklasser som hvardera åter sönderfaller i underordningar, nemligen:

1. förändringar, som afse färgen: a. genom färgämnelss: aftagande eller fullkomliga försvinnande: b. genom dess inträdande eller tilltagande: c. genom dess fullkomliga eller delvisa förändring; 2. de som afse hårligheten: a. genom hårbeklädnadens försvinnande eller förminskning: b. genom dess tillkomst eller förökning; 3. de som afse konsistensen: a. genom förminskning af parenkymets fasta ämnen: b. genom dess tilltagande och hårdnande; 4. de som afse staturen: a. genom dess förstoring: b. genom dess förminskning. — Tredje afdelningen afhandlar missbildningarne eller monstrositeter, hvarmed förstås merändels medfödda mer eller mindre betydande och komplicerade afvikelser främ en arts typus, hvilka vanställa den och hindra eller hämma funktionernas regelmässiga gång. Sådana missbildningar visa sig så väl med hänseende till axelbildningen, som till periferiska organerna men i sednare fallet sträcka de sig sällan till axelbildningen och då endast till de unga spetsarne af grenarne; de missbildningar deremot, som framträda vid axelbildningem, utöfva oftast inflytande äfven på de periferiska organerna. — Äfven dessa indelas i 4 klasser med sina underordningar: nemligen 1. de som afse sjelfva volumen eller omfånget: a. genom dess aftagande (atrophier): b. dess regelvidriga tilltagande (hypertrophier); 2. som afse formen eller gestalten: a. genom irreguliera ombildningar: b. genom reguliera ombildningar (pæloriebildning): c. genom ett organs förvandling till ett annat (metamorfoser); 3. som afse ställningen: a. genom ovanlig sammanvexning: b. genom ovanlig åtskiljning: c. genom förändring af organernas läge och inbördes ställning; 4. som afse organernas antal: a. genom deras förminskning eller fullkomliga försvinnande: b. genom deras förökade antal eller tillkomst af organer. — Under hvar och en bland dessa ordningar framställas sedermera särskildt de, som afse de periferiska eller bladartade organerna, och de som afse axel- eller stambildningen.

Det skulle blifva alltför vidlyftigt att här inlåta sig i någon speciel framställning af alla de förändringar och missbildningar Förf. tager i betraktande under hvarje särskild bland alla dessa ordningar. Det torde vara tillräckligt att anmärka, att Förf. med

stor flit begrundat den förhandenvarande literaturen för att derifrån hämta bidrag till sin framställning; han citerar också alltid den källan, hvarifrån han hämtat sina uppgifter. Öfversättaren har i noter gjort åtskilliga tillägg och anmärkningar, hvilka alltid äro särskildt betecknade. — Såsom ett bibang till sista kapitlet af amdre afdelningen meddelas en uppgift och historisk framställning öfver en ej obetydlig mängd ovanligt stora och gamla träd.

Ref. önskar och hoppas att detta arbete må bidraga att ännu mera fästta upmärksamheten vid de icke sällan förekommande och ofta ganska intressanta monstrositeter och avvikelser från det vanliga förhållandet, hvilka hitintills förbisetts eller blott i förbigående betraktats.

41. *Jahressbericht über die Arbeiten für physiologischen Botanik im Jahre 1840, von Dr H. F. Link. Berlin. Nicolai 11842. 101 sid. 8:o.*

Uti dlet af Wiegmann utgifna *Archiv für Naturgeschichte* hade Professor Meyen under åtskilliga år meddelat en öfversigt af de årligen utkommande arbeten och afhandlingar tillhörande den fysiologiska delen af botaniken; efter Meyens död åtog sig Prof. Link fortsättningen af dessa årsberättelser; den som nu anmäles är den första af Link författade; att dess utgifvande blifvit längre fördröjdt än vederbordt, har sin grund i de arrangemanger, hvilka blefvo nödvändige till följe af så väl Wiegmanns som Meyens död. — Äfven närvarande årsberättelse har fått sin plats i det af Erichsson numera redigerade *Archiv für Naturgeschichte*, men har derjeme äfven blifvit särskildt tryckt och i bokhandeln tillgänglig.

Förf. börjar med en framställning af de vilkor man har att fordra af sådana öfversigter såvida de skola upfylla sitt ändamål. Dessa vilkor, åt hvilka Ref. och säkerligen enhvar annan med honom lemna odeladt bifall, äro trenne, först att de ej utkomma så sent, att de deri innehållna underrättelser redan äro allmänt kända bland vetenskapens dyrkare, emedan de

[LIT. BIL. 7.]

derigenom blifva alldeles öfverflödiga; för det andra, att så troget som möjligt referera de särskilda författarnes framställningar och utan att afbryta dem genom några egna omdömen af den refererande. Slutligen böra dessa årsberättelser ej antaga en polemisk karakter eller göras till tummelplats för vetenskapliga strider; i detta sista hänseende hade man ofta skäl till anmärkningar mot de af Meyen utgifna årsberättelserna, hvilka mera än en gång tycktes hafva till hufvudsigt att försvara hans egna åsikter och förkättra alla andra, som dermed icke harmonierade. Detta fel har Prof. Linn på ett berömvärdt sätt undvikit och äfven då han framställer anmärkningar mot sådana påståenden, som afvika från hans egna åsikter, sker det med den humanitet, som alltid borde råda i vetenskapliga ämnen, men som tyvärr ganska ofta saknas.

Vid anordningen af de särskildta ämnena börjar Förf. med de arbeten som afhandla vexternas inre byggnad, först de mera allmänna, och derefter de som särskildt afse stam, blad och knoppar, samt rötter och rotknölar; vilare redogöres för arbeten som afhandla blommorna; derefter befruktningen, embryo och fröet. Anomala fanerogamer utgöra föremål för en egen rubrik, der först parasiter och sedan *Lemnaceæ* afhandlas; hvarpå Förf. öfvergår till Ormbunkar, mossor, lavar, alger och svampar; hvarefter monstrositeter följa. Vidare refereras arbeten rörande sekretion, och spermatozoer hos vexterna; derefter de som röra tillväxt och näring, samt slutligen under rubriken "allgemeines" framställes innehållet af en i *Annales des sciences nat.* införd afhandling af Lestiboudois öfver vextanatomi och vextfysiologi. — Under dessa rubriker är i korthet redogjordt för alla större och mindre afhandlingar, hvilka under år 1840 i dessa ämnen utkommit och man sättes således i tillfälle att få kännedom äfven af sådana uppsatser, hvilka finnas antagna i tidskrifter och lärda sällskapers handlingar, hvilka oftast för en stor del vetenskapens älskare förblifva otillgängliga. Denna omsländighet, i förening dermed, att man har på ett ställe samladt hufvudinnehållet af allt hvad som under året i hvarje ämne publicerats, skänker åt denna, liksom åt alla vetenskapliga årsberättelser, deras

förnämsta värde. — Ref., som gläder sig öfver att Prof. Link åtagit sig författandet af dessa årsberättelser öfver den fysiologiska botanikens framsteg, hoppas att snart få referera en ny sådan.

42. *Linnæa. Ein Journal für die Botanik in ihrem ganzen Umfange. 16:r Band (1842) — Halle. Schwetschke et Sohn. 1842. 8:o.*

1. *Eünige Bemerkungen über den Bau der getüpfelte Gefässe. Vom Hugo Mohl. (S. 1—25. tab. I, 11).*

Förf. framställer först i korthet andra fytotomers åsigt rörande de punkterade kärnen, hvarest han öfvergår till framläggande af sina egna undersökningar, dervid han först fäster upmärksamheten på den omständighet, att hvarje särskild kärnsäck ("Gefäss-schläuche") af de punkterade kärnen hos de flesta växter icke öfverallt är af lika byggnad, utan att deras väggar utvisa icke obetydliga modifikationer i strukturen alltefter som de stå i beröring med olikartade elementarorganer; på grund af dessa modifikationer, uppställas flera särskilda former af punkterade kärnl, hvarvid han först genomgår de, hvilka hafva mellanrummen mellan punkterna släta, och derefter dem, på hvilkas inre väg spiraltrådar förekomma; han anser oriktigt att å dessa särskilda former gifva olika namn, utan synes det honom rättast att hänföra alla under rubriken punkterade kärnl, hvilkas karakteristiska kännemärke han söker i sjelfva punkternas byggnad och förnämligast i den omständighet, att antingen alla punkterna ("Tüpfel") eller åtminstone de, hvilka äro belägna på de väggar, som stöta intill andra kärnl, äro omgifna af en ring ("Hofe"). Han framställer vidare beskaffenheten af de med en sådan ring försedda punkter, samt några anmärkningar rörande de punkterade kärnlens utveckling, hvilket allt närmare uplyses af exempel och de på de åtföljande tvenne planscherne meddelade afbildningar.

2. *Pelorie von Calceolaria crenatiflora. Beschrieben von C. Meyer (s. 26—28 och tab. III).* Denna missbildning kan ej

med tydlighet framställas, utan att jämföra figuren, hvidan Ref. måste åtnöja sig med att hänvisa til sjelfva arbetet.

3. *Über die Gattungen der Sesaneæ. Vom Prof. Bernhardt* (s. 29—42). Efter att hafva granskat de karakterer som andra författare upställt för att besämma släkten bländ denna grupp, upställer Förf. följande släkten: *Ceratothercia* Endl., *Sporledera* Bernh., *Gangila* Bernh., *Simsimum* Bernh., och *Sesamum* L., hvilka alla karakteriseras.

4. *Betrachtungen über die Gattung Hypochaeris, nebst Feststellung der dazu gehörigen Species und Formen von F. Regel* (sid 43—65). För denna uppsats har blifvit redogjördt i Botaniska Notiser.

5. *Beitrag zur geographischen Verbreitung der Flechten. Von L. E. Schürer* (sid. 66—68). Äfven denna har Ref. förut uptagit.

6. *Bryologische Beiträge von H. Koch, Dr. phil. in Jever* (sid. 69—87, tab. IV). Närvarande uppsats, som utgör första bidraget, sysslosätter sig med mossornas rötter. Dett som hos mossorna motsvarar rötterna hos fanerogamerna, skiljer sig alltid från stjelken derigenom att förra alltid utgöras af en enda rad mer eller mindre långsträckta celluler, hvilket aldrig är förhållandet hos den sednare. Rötterna hos mossorna ega förmågan att fortplanta vexten genom knopphildningar. Vidare framställes i sammanhang härmed tillvaron af rotknölar, hvilkas Förf. funnit hos många mossor, särdeles *Phasca*; dessa knölar äro i yngre tillstånd hyalina och upfyllda med vätska; äldre bli de bruna med tydlig cellulbyggnad. Förf. framlägger derefter åtskillige anmärkningar rörande de fenomen, som visa sig vid mossorernes groning. Härvid sönderspricker sporan och en grön tråd framkommer som utgör början till den unga plantan, hvilken icke upkommer genom något groddtrådarnes conjugium. Rötterna eller rottrådarna indelas i jordrötter och lufrötter; de förra äro brunaktiga på skrå ledade; de sednare gröna med raka leder; de förra öfvergå i dessa sednare. De på bladien af åtskilliga mossor, särdeles *Orthotricha*, förekommande små ledade kroppar, betraktar Förf. äfven såsom ett slag af lufrötter.

7. *Über zwei biher zur Familie der Cruciferen gezogene, zu anderen Familien gehörige Gattungen.* Von Dr A. von Bunge (sid. 98—112). Dessa båda släkten äro: *Pugionium* Gaertn., som Förf. anser höra till *Chenopodeæ*, grunderna hvarföre han vidlyftigt utvecklar; och *Dipterygium glaucum* Decaisne (*Pteroloma arbuticum* St. et Hochst.) hvilken vext han anser böra hänföras til *Capparidææ*.

8. *Über die Gattung Lindernia, nebst einigen Betrachtungen über die Lippenblumen.* Von L. C. Treviranus (sid. 113—126). Åskilliga anmärkningar framställas öfver karaktärerna, som äro lemnade för släktet *Lindernia*, med anledning hvaraf äfven anställas intressanta betraktelser öfver de irreguliera blommorna, särdeles hos *Labiataæ* och *Personataæ*, med hufvudsakligt hänseende til flores resupinati.

9. *Über die Vermehrungsart des Wassernetzes (Hydrodictyon utriculatum Roth).* Von J. E. Areschoug (sid. 127—134 och pl. V). — Jtgör en sammanträngd framställning af den disserteration *de Hydrodictyo utriculato*, hvilken Förf. 1839 här i Lund utgaf och hvars innehåll är refererat i Bot. Not. 1839 (sid. 82 följ. Förf. antager nu att cellulmembranen, som inneslutter sporidierna, vid dessas förening till ett nytt nät slutligen resorberas, och icke sönderspricker, emedan han icke kunnat upptäcka ringaste spår till ett sådant söndersprickande eller till någon öfning, hvän genom det nya nätet utträngt.

10. *Über die anatomische Structur einiger Magnoliaceen, von H. R. Göppert* (sid. 135—140). — Denna uppsats är att betrakta såsom ett supplement till samma Förf. arbete *de Coniferarum structura anatomica*. Såsom resultat af undersökningen anföres, att någon öfverensstämmelse i fråga om den anatomiska strukturen ej eger rum mellan *Coniferæ* samt *Tasmanniacæ* och *Drimys*-arterna, utan endast en likhet deri, att vedem är sammansatt af porösa prosenkymceller; men att denna derjemte företer så många olikheter att någon förvexling med *Coniferæ* icke kan ega rum, och att således försöket att begagna de lefvande vexternas beskaffenhet till norm för undersökningen

af de fossila, i brist på annat rättesnöre, förtjenar största afseende.

11. *Mycologische Beobachtungen als Beiträge zur Lebens- und Entwicklungs-Geschichte einiger Schwämme aus der Klassen der Gastromyceten und Hymenomyceten.* Von J. Schmitz (sid. 141—215 och tab. VI, VII. — Denna uppsatts sönderfaller i 5 afhandlingar, bland hvilka den första sysselsätter sig med släktet *Cyathus*, hvars särskilda delar och de dervid under utvecklingen framträdande fenomen är särskildt göras till föremål för undersökningen, hvarvid äfven hufvudsakligen fästes på *Cyathus striatus* Hoffm. (*Nidularia striata* Bull., Fr.). Såsom hufvudsakliga resultat anföras: *Cyathus* synes i primitivt tillstånd vara en *Byssus*, af hvars trådar det punktförmiga peridium framkommer; peridium är först en liten kula af torr mörk svampmassa; det geléartade ämnet uppkommer först i en långt sednare period. Delarne framkomma småningom; så äfven de tre lager, som peridium innesluter; deras bildning synes ske i basen af peridium, så att det yttre uppkommer af hypothallus, de 2 andra af centralmassan. Sedan lagerna och sporangierna äro utbildade öppnas peridium medelst ett af den hvita centralmassan bildadt membranöst lock. Sporangierne bildas äfven ur centralmassan, äro genom små skaft fästade vid sidorna af peridium och lägga ofvanpå hvarandra; mogna äro de köttaktiga, bestå af 3 integumenter motsvarande lagerna i peridium, innehålla i det inre fritt liggande sporer och öppna sig rundt omkring kanten. Sporangiernas framkomst ur peridium orsakas genom yttre inflytande, men befördras mycket genom stjelken, hvilket utgöres af tvenne till byggnad och egenskaper olika delar. Mycelium är efter allt utseende perennerande; o. s. v. — Andra afhandlingarna angå bildandet af nya delar hos Hymenomyceterne och isynnerhet *Pileati*. Såsom resultat upställas följande: de enskilda delarne eller organerna utbilda sig successivt; de högre stående visa sig väsentligen sednare än de nedre, sålunda matrix före stipes, denna före pileus och denna i och för sig före hymenium. Hos de kork- och läder-artade Hymenomyceterne sker tillväxten i periferien genom tillsats af ny substans

stans (koncentriska ringar) och de periferiska delarne äro således yngre än de centrala. I fråga om de köttaktiga saknar Förf. närmare observationer, men till följe af analogien förmodar han att de llyda samma lagar. Någon egentlig förmåga att genom ny bildning reproducera förlorade delar, har Förf. ej funnit hos hymenomyceterna. — Tredje afhandlingen rör utsträckningen i längd hos Pileat. Resultaterna häraf äro: Stipes hos hymenomyceterna (*Agaricus*, *Hydnum*, *Clavaria*) förlänges olikformigt men i hela sin längd. Utsträckningen tilltager i progressivt förhållande från basen till spetsen; utsträckningens storlek under olika tidsmoment beror af åtskilliga upgifna omständigheter; utsträckningen af stipes synes för största delen ske genom blott expansion af de förhandenvarande och ej genom tillsats eller uptagande af nya elementardelar, och eger rum såväl ifråga om centerms massa, som hela yttre ytan. — Fjerde afhandlingen har till föremål utvecklingstiden och lifslängden hos gastero- och hymeno-myceter. De af Förf. med afseende härför anställda observationer föranleda honom att framställa följande såsom resultat: Det primitiva tillståndet hos *Gasteromycetes* *Myxogasteres* är ett slem, som upkommit antingen genom generatio æquivaoca eller, hvilket är sannolikare, genom sporens groning; detta höjer sig likt gäsande ämnen och organiseras i det inre; den yttre membranen hos peridium (åtminstone det som är försedd med capillitium) synes ej vara annat än den genom luften hårdnade ytan af massan; en evolutio celerrime (intra paucas horas) peracta är hufvudkaraktären för *Gasteromycetes* *myxogasteres*; varma och fuktighet äro de väsendtligaste och verksammaste agentia för framkallandet af dessa svampar; sedan de först framkommit utöfvar fuktighet en hämmande och förstörande inverkan på deras organisation; ljus och varme äro deremot det nödvändigaste vilkoret derföre. *Trichogasteres* och *Angiogasteres* skilja sig genom den tid, som erfordras till deras utveckling. — Med hänseende till *Hymenomycetes* anser Förf. att om än de fleste bland dem totalt och definitivt, d. v. s. på en gång och i ett bestämdt tidsmoment (efter fruktbildningen) uphöra att vegetera, äro likväl bland dem icke få, hvilka,

liksom alger och lavar, hafva en bestämd lefnadsgränss och blott delvis bortdö. — Femte och sista afhandlingen sysslöosätter sig med flytande ämnens insugning af *Pileati*. Efter framställning af de flera särskilda observationer och experimenter förf. anställt för att i denna fråga förskaffa sig kännedom, uppställer han följande resultat, som han anser derur kunna härledas: *Pileati* i allmänhet insuga, allt efter deras olika substans och textur, droppbart flytande ämnen dels oförändrade, dels, (då de äro färgade) sönderdelade såsom klar lymfa; *Agarici*, då de äro friska och oskadade, absorbera ur färgade infusioner blott den vattenklara, — då socker förut blifvit tillsatt — söta lymfan, under det pigment afsätter sig utanpå; blott då svamparne äro skadade eller halft uplösta genomtränges väfnaden afvem aff detta sistnämnda; de gelatinösa hattsvamparne uptaga den färgade vätskan oförändrad. Insugningsförmågan står i direkt förhållande till väfnadens täthet. Svamparne i allmänhet och *pileati* isynnerhet absorbera icke blott vid basen utan med hella ytan; hvaraf följer att de äro i stånd att uphämta och säkert äfven uphämta ej blott medelst matrix (hypothallus) utan med hvarje annan af deras delar. Sjelfva insugningen sker på rent mekaniskt sätt, i det vätskan medelst kappilarattraktionem upstiger längs fibrerna eller i fibermassans mellanrum. — Den utförliga framställningen måste inhämtas ur sjelfva uppsatsen. — De bifogade plancherne höra till *Cyathus*.

12. *Annotationes ad indicem seminum horti Vratislaviensis A. 1841. Auctoribus C. G. Nees ab Esenbeck & J. C. Schauer* (sid. 216—224). — Några extra-europeiska vexters beskrifvas.

13. *Algarum minus rite cognitarum pugillus primus. Scripsit J. E. Areschoug* (sid. 225—236 och tab. VIII). — Innehållet af denna uppsats är redan meddeladt i N:o 9 aff Botaniska Notiser.

14. *Botanische Beiträge, von Dr Karl Nägeli* (sid. 237—285 och tab. IX—XI). Dessa bidrag, sju till antalet, sysslösa sig hufvudsakligen med frågor inom vextanatomiens och vextfysiologiens områden, och att här redogöra för deras inne-